

zjištěnou a si nestěžoval do rozhodnutí úrazové pojišťovny, nutno považovati žalobní nárok za zcela neodůvodněný.

Čís. 1509.

Zbavení svéprávnosti (cís. nařízení ze dne 28. června 1916, čís. 207 ř. zák.).

Vyšlo-li za řízení o odporu na jevo, že ten, kdo byl zbaven svéprávnosti, stal se cizozemcem, jest, zdržuje-li se i na dále trvale v tuzemsku, postupovati dle třetího, v opačném případě pak dle prvního odstavce § 13 nařízení.

(Rozh. ze dne 21. února 1922, R II 28/22.)

Usnesením ze dne 13. července 1921 prohlásil soud první stolice Josefínu S-ovou částečně zbavenou svéprávnosti pro slabomyslnost. Odporový soud nevyhověl odporu Josefíny S-ové. Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a uložil odporovému soudu, by o odporu Josefíny S-ové, nyní L-ové rozhodl teprve po uplynutí lhůty v § 13 odstavec čtvrtý nařízení ze dne 28. června 1916, čís. 207 ř. zák. o zbavení svéprávnosti, po případě by postupoval dle prvního odstavce tohoto ř. zák.

Důvody:

Za řízení, zahájeného o odporu stěžovatelky, vyšlo na jevo, že se provdala dne 3. listopadu 1921 za německého státního příslušníka Jana L-a. K této okolnosti měla přihlédnouti druhá stolice již dle § 29 j. n. a dále proto, že účelem řízení o odporu není pouhé přezkoumání usnesení prvního soudce na základě materiálu, který tento měl po ruce, nýbrž po případě vydání nového rozhodnutí na základě doplněného řízení a nového jednání se stranami. Dle § 32 obč. zák. nutno považovati stěžovatelku za cizozemku ve smyslu § 13 nařízení o zbavení svéprávnosti a proto měla druhá stolice za předpokladu, že se stěžovatelka i po sňatku trvale zdržuje v tuzemsku, postupovati dle třetího a v opačném případě dle prvního odstavce tohoto ř. zák. O odporu nelze tedy dle čtvrtého odstavce tohoto místa zákonného rozhodovati před uplynutím lhůty zde stanovené.

Čís. 1510.

Na dodávku líhu, přiděleného čs. komisí líhovou (§ 25 nař. ze dne 7. května 1920, čís. 355 sb. z. a n.), nelze žalovati podnikatele, jenž měl z příkazu komise líh dodati.

(Rozh. ze dne 21. února 1922, Rv II 367/21.)

Žalobce domáhal se na žalovaném dodávky čistého líhu, ježž mu přikázala českoslov. líhová komise k dodání žalovanou firmou. Proti žalobě vznesl žalovaný námitku nepřipustnosti pořadu práva, již soud první stolice zamítl a o žalobě věcně rozhodl. V čem směru uvedl v důvodech: Jde tu o dodání 100 litrů čistého líhu a žalobce tvrdí v žalobě, že tohoto líhu žalovaná firma mu nedodala, ač byl řádně čsl. líhovou ko-

misí za měsíc květen a červen 1920 žalobci přikázán. Žalovaná strana dovozuje, že prý žalovaná firma je pouze rozdělovačem uvedené komise, tudíž jejím orgánem, a, cítí-li se prý žalobce jednáním žalované firmy důvodně poškozen, že měl si stěžovat dle §§ 15 a 16 zákona ze dne 7. května 1920, čís. 255 sb. z. a n., k čsl. líhové komisi po případě k ministerstvu pro zásobování lidu. Tvrzení žalované strany však nemá opory v zákoně. Hledí-li se totiž k zákonu ze dne 8. listopadu 1918, č. 29 a ze dne 7. května 1920, čís. 355 sb. z. a n., jsou přesně ustanoveny orgány líhové komise a nevznikají ani pochyby, že takovým orgánem přímo žalovaná firma jako rozdělovna přídělů není. Nejde také žalobci o to, že snad byl přídělem zkrácen, pokud se týče že byl líhovou komisí zkrácen, žalobci jde jediné o to, by dodáno mu bylo obchodníkem k tomu oprávněným 100 litrů čistého líhu, a jde o poměr občanského práva, při čemž funkce rozdělovače lihovin, která jest u žalované firmy, nikterak ještě nemůže vyloučiti možnost závazků, plynoucích z poměrů obchodních ke kupiteli, jako jsou nárok na dodání zboží, po případě nárok na náhradu škody. Žalovaná firma, rozděluje příděl a dodávaje zboží, je v podstatě obchodníkem a podléhá ustanovení jak občanského tak obchodního práva. O d v o l a c í s o u d rozsudek potvrdil a uvedl v otázce, o níž tu jde, v d ů v o d e c h: Ačkoliv v odvolacím řízení žádnou stranou nebyla namítána zmatečnost dle § 477 čís. 6 c. ř. s., že totiž tu jde o věc, která nepatří na pořad práva, dlužno se přece zabývatí touto otázkou, ježto žalovaná firma uvedenou námitku činila v první stolici a jde tu o zmatečnost, na kterou nutno vzítí ohled z moci úřední. Nelze popřítí, že líhová komise jest veřejným orgánem, povoláním ku správě agend, kterým stát ve prospěch obecnosti dal charakter veřejnoprávní, a které jsou uvedeny v § 19 nař. ze dne 7. května 1920, čís. 355 sb. z. a n. Právní prostředky proti opatřením líhové komise, pokud se týče jejího předsednictva jsou upraveny v § 15 cit. nař. a není pochyby, že proti opatřením líhové komise není přípustný pořad práva. Hospodaření líhem, v čsl. republice vyrobeným, které dle § 19/8 padá do čboru činnosti líhové komise, jest dle § 25 cit. nař. organisováno tím způsobem, že podnikatelé lihovarů, rafinerií, svobodných skladišť lihových a denaturoven líhu jsou povinni, prováděti příkazy líhové komise, že totiž jmenovaní podnikatelé jsou povinni dodati odběratelům líh dle příkazu líhové komise. Tím však poměr podnikatelů proti odběratelům nepřestal býti poměrem soukromoprávním a není vyloučeno, že by odběratel pořadem práva vymáhal své právo na dodání líhu proti podnikateli.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů i s předchozím řízením a žalobu odmítl.

D ů v o d y:

Poměr mezi stranami byl rázu veřejnoprávního, pořad práva soukromého byl vyloučen, a bylo proto oba rozsudky, jakož i řízení, jim předcházejší, zrušiti pro zmatek §§ 477/6, 510 a 513 c. ř. s. Žalobu bylo dle §§ 478 a 513 c. ř. s. odmítnouti. Uvážiti bylo tyto skutečnosti: Žalobce domáhá se na žalovaném dodávky 100 litrů čistého líhu, přikázaného mu českoslov. líhovou komisí k dodání žalovanou firmou. Dle vládního nařízení ze dne 7. května 1920, čís. 355 sb. z. a n., je komise ta pomocným

orgánem státním, a má se starati o nerušené zásobování a řádné hospodaření líhem v čsl. republice. Má proto dle § 19 mimo jiné rozdělovati čistěný lih pro všeobecnou potřebu. Dle § 25 může líhová komise použít k tomu podnikatelů, tam vyjmenovaných, kteří jsou povinni, dbáti a prováděti všechny příkazy dané jim líhovou komisí v oboru její působnosti. Nesporno je, že líhová komise udělila žalované firmě příkaz, dodati žalobci 100 litrů čistého líhu, a že žalobce jen z toho důvodu domáhá se dodávky té žalobou. Žalovaná firma má býti odsouzena k tomu, by splnila příkaz, daný jí líhovou komisí jako pomocným orgánem státním, činným v zájmu veřejném. Žalovaná strana měla dodati lih jen z příkazu líhové komise, jsouc k splnění tohoto příkazu povinna dle veřejnoprávního předpisu. Žalobce nedomáhá se jiného, než, by žalovaná strana plnila svou povinnost veřejnoprávní, totiž by vykonala příkaz, daný jí státním orgánem, jemuž je podřízena tím, že musí příkazy takové prováděti. Majíc příkaz ten splniti, byla žalovaná i proti žalobci v poměru veřejnoprávním, jsouc činna v zájmu veřejném, a nemůže donucena býti k splnění příkazu žalobou soukromoprávní.

Čís. 1511.

Darování bez skutečného odevzdání a zřízení notářského spisu stane se napotomním odevzdáním darované věci plně účinným.

Lstí ve smyslu § 870 obč. zák. jest každá vědomá nepravda, již jedna strana předkládá k věření druhé, pravého stavu neznající, a takto ji hledí oklamati.

Duševní stav, míněný v § 879 čís. 4 obč. zák. nemusí dosahovati stupně potřebného ku znesvěprávnění.

(Rozh. ze dne 21. února 1922, Rv II 426/21.)

Žalobci domáhali se na soudě, by smlouvy, jimiž prodaly žalované nemovitosti, byly uznány neplatnými, ježto jich obsah neodpovídá pravé vůli prodatelů, ano prohlášení bylo žalovanou vymámeno lstí, že se smlouvy přičí dobrým mravům, že postrádají zákonné formy a konečně, že byli prodatelé již 83 roků staří lidé, na duchu sesláblí a podléhali snadno cizím vlivům a domluvám. Procesní soud prvě stolice žalobu zamítl, vzav na základě výpovědí svědků za zjištěno, že trhové smlouvy byly zřízeny za okolností, z nichž jest zcela zřejmo, že mají veškeré náležitosti platných smluv (§§ 869, 1054 obč. zák.). **O d v o l a c í s o u d** rozsudek potvrdil.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by o ní dále jednal a ji rozhodl.

D ů v o d y:

Námítka, že, pokud by šlo o darování, bylo by k platnosti smlouvy třeba notářského spisu, není opodstatněna, protože smlouva byla zachována a nabyvatelce zřízena knihovní držba, k jejíž zápisu již ve smlouvě svolení dáno. Předpis o nutnosti notářského spisu k platnosti smluv darovacích bez skutečného odevzdání věci má důvod svůj v tom, že prostě